Vihang

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Szerkeszti:
Huhn Gyula

I. évfolyam
16. szám.

Tartalom:

S. Zöld Ferenc: **Chopin** (tanulmány). — *Kulcsár György:* **A Styx vizénél** (vers). — *Németh Böske:* **Magunkról** (vers). — *Barbarits Lajos:* **A szép Flóriánné megbocsát** (novella). *Radványi Sándor:* **Ősz** (hangulat). — *Tóth Gyula:* **Szerelem** (vers). — *Császár Ferenc:* **Kulturtragédia** (naplórészlet). — *Claudíny Géza:* **Recitativa** (vers). — *Nemes József:* **A mecseki erdőszélen** (vers). — *Nowinszky Rezső:* **Ködország** (regény). — *Gyarmath B. János:* **Versek.** — *Gyarmath B. János:* **A babák birodalmában** (gyermek-szinjáték). **Különfélék.** — **Szerkesztői üzenetek.**

Ára: 2500 korona.

VISSZHANG

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Szerkeszti: HUHN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ZALAEGERSZEG :: RÁKÓCZI-UCCA 17.

Fiókszerkesztőségek és kiadóhivatalok:

Szombathelyen: Erzsébet királyné-ucca 16.
Szerkesztők: Fóthy Ernő és Nowinszky Rezső
Nagykanizsán: Erzsébet-tér 18. (Szarvas-udvar.) — Szerkesztő: Barbarits Lajos.
Sümegen: Árpád-ucca 476. — Szerkesztő: Lukács Aladár.
Székesfehérvárott: Tobak-ucca 17. Szerkesztő: Tóth Gyula.
Pécsett: Széchenyi-tér 13. — Szerkesztő: Honthy István.
Tapolcán: Szerkesztő: Sylvester János.
Mohácson: Szerkesztő: Husi Sándor.

Kérjük igen tisztelt előfizetőinket, olvasóinkat és hirdetőinket, hogy a „Visszhang"-ot érdeklő minden ügyben bizalommal forduljanak a városukban lévő szerkesztőségekhez és kiadóhivatalokhoz, ahol készséggel állanak a felek rendelkezésére.

Megjelent könyvek:

Kósa Lajos: **Tükör.** (Versek.)
Huhn Gyula: **Álom és valóság.** (Versek.)
S. Zöld Ferenc: **Köd Vándora.** (Versek.)
Csite Károly: **Leánycsel.** (Népszinmű)
Klug Kató: **Könnyek.** (Versek.)
Györék József: **Csend.** (Versek.)
Hankó Márton: **Universal.**
Császár Ferenc: **Magyarok a Kárvarián.** (Elbeszélések.)
Tóth Gyula: **Fáradt induló** Versek

Megrendelhetők a „Visszhang" kiadóhivatalában.

Sajtó alatt:
Huhn Gyula: **A szerelem élete** (Novellák.) — Pálinkás Béla: **Hajnali huszárok** és egyéb elbeszélések.

GRÜNBAUM

sütőde és füszerkereskedés
ZALAEGERSZEG. TELEFON 105.

Liszt, árpadara, tengeridara, takarmányliszt, korpa, konkoly kapható nagyban és kicsinyben. ::-:: ::-::

Landler Dezső gőzmalom és gőzfürész vállalata, Zalacséb

a legkisebb haszonnal dolgozik, ezért: **Vasutállomás: ZALACSÉB-SALOMVÁR.**

a legmagasabb árban vásárol mindenféle gömbfát (fenyő, tölgy, éger, bükk stb) és álló erdőt,

a legolcsóbb árban ad el mindenfajta fürészelt faanyagot, fenyő, tölgy, éger, cseresznye, gőzölt körte deszkát és pallót, lécet és zárlécet mindenféle méretben,

a legolcsóbb árban és a legpontosabb méret szerint vállal bérvágást és gőzölést. A vágásra hozott gömbfák még aznap felvágatnak Elvállalja körfürészek és keretfürészek élesitését és javitását,

a legmagasabb árban adja el modern gőzmalmi termékeit, a legkitünőbb buza és rozsliszteket,

takarmányliszteket, korpát, konkolyt és konkolydarát. **A legpontosabb kiszolgálás!**

Zalaegerszegi bizományos: **Özv. Grünbaum Samuné Rákóczi-u. 13.**

Telefon 105.

I. évfolyam. 16. szám. 1924. szeptember 21.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg, Rákóczi-u. 17.
Fiókszerkesztőség Szombathely, Erzsébet királyné-u. 16.

VISSZHANG

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Előfizetési ára: 1/2 évre 50000 K, 1/4 évre 25000 K, Egyes szám 2500
Hirdetések díjszabás szerint

Szerkeszti: Huhn Gyula. | Megjelenik minden vasárnap. | Főmunkatárs: Gyarmath B. János.

CHOPIN

Irta: *S. Zöld Ferenc.*

„Le a kalappal uraim; egy lángelme, itt idegen szemek tekintenek rám, virágszemek, pávaszemek, leányszemek; mily mosolygó, kacér és kihívó ez a zene . . . és látjuk Don Juan fehér köpenyét átsuhanni az éjen és a levegőben pezsgős palackok dugaszai röpülnek".

„Le a kalappal uraim" ezt Schumann mondja az „Allgemeine Musikálische Zeitung"-ban, mikor Chopin tizennyolcéves korabeli variációit átnézi, amit Mozart „Don Juan"-jának egy thémájára ír.

Le a kalappal uraim ezelőtt a fiatal lengyel muzsikus előtt, aki szakít mindenben a hagyományokkal, aki szomorú és ideges, aki emésztő, lázas szenvedélyekkel küzködik, töpreng és meditál, s a hazai földről szálló nótákat, a balalajka hangját, a búcsus énekeket figyeli mélán, és belevési a lelkébe, beleviszi a muzsikájába, abba a csodás muzsikába, mely a legmagasabb szépségig emelkedik.

Franciásan könnyed és kecses és melancholikusan szláv. A nagyvilági szalonokban félhomályos hazai képekre gondol, álomba-élő falukra, fénylő tócsákra, messzi lengő lámpásokra, szomorú parasztokra, régi románcok ritmusára, melyet betakar a mélabú fátylával. Tüdőbeteg, sápadt lengyel fiatalember, aki harminckilenc év alatt halhatatlan dolgokat produkált.

*

Apja francia, anyja lengyel, s Varsóban élnek, hol házuknál tudós, író, muzsikus, festő megfordul.

Chopin akkor sokat rajzol, szavalgat, de szereti a mathematikát, a természettudományt, s könnyen elsajátítja a modern nyelveket.

Csodagyerek.

Nyolc éves korában muzsikál, s első sikerét aratja.

Tiz éves — komponál, s tizenkétéves korában már nincs mit tanúlnia.

Azután jön — Bécs.

Tizenötéves és — mester . . . Tovább . . . Páris.

Párisban akkor Victor Hugo a koronázatlan király. De ott van Balzac, Gautier, Dumas, Musset. A nagy muzsikusok közül Liszt, Berlioz . . . Akkor kap lábra a festői impressionizmus, a színezés, a foltok fölébe helyezése a rajznak, s a kompozició komplikáltságának . . . És akkor közéjük toppan egy lengyel fiatalember. Elegáns és biztos és fölényes és meghódítja Párist. — Rajongnak érte. — Hosszú könyveket írkálnak róla. — És akkor elmegy. — Német városokba jár. — Azután jön a haldoklás . . .

George Sand írónővel Itália. — Meggyógyúlni! — Éjszakákon át nem alszik, neuraszténiás főfájásai vannak, de újra indul — London. Új állomás, nagy kínzó köhögések, láz és koncertek, hajnali vadászatok és hideg Skóciában 1849. őszén meghal.

Testét Párisban temetik el — szívtelenül. Melancholikus, meleg, szomorú lengyel szívét visszaviszik a távoli Varsóba.

Chopin egész életét hazáján kivül töltötte, de legbelül mindég lengyel maradt. — Romantikus és komor. A lengyel irodalomnak új lendületet ad (Miekievicz, Krasinsky, Slovackycra hivatkozom). Megzenésíti verseiket, s különös balladákat komponál.

Remegő holdfény, ami elömlik a házak fehér falain, különös libegő táncok, szinte érezzük a forró ritmusokból kisuhogni a táncosok selyem ruháját, mozdulataikat, látjuk lisztes arcukat, szentimentális mazurkák, raffinált ötletek — s minden kompozicióból száműzött az egészség, a derű, a humor.

Szonáták, etüdök, impromtuk, nocturnék . . . Egyénien, újszerüen mindent megcsinált. — Sajátos zenei nyelvet szerkesztett, elmosódó accordokat, csodálatos modulációkat, fáradt finomságokat, fura használatú sext-accordokat.

Chopin muzsikáját komolyan, így, ilyen röviden nem lehet tárgyalni. Ködbe vesző konturképet, színes foltokat lehet csak kiragadni. — És esztétikai leíráson át sohasem ismerhetjük meg Chopint.

. . . Este, mikor lágy lilába öltöznek a fák, mikor ablakok fényesednek, — akkor — Chopint játszani, elgondolkozni életén, s úgy valahogy akkor . . . ott — este különös szomorú hangulat ölel át . . . valahogy úgy meghalni szeretnénk, mert visz a zene fel a magas régiókba, ahonnan, jaj, le kell zuhanni ebbe a hajszos, csúnya valóságba.

Olyankor este fojtogatja a torkunk ez a beteg szláv fiatalember . . . ez a Chopin . . . s szeretnénk belekiáltani a zűrös uccákba, hol emberek beszélgetnek lágy dalok mellett, hogy le a kalappal uraim . . . uraim . . . le a kalappal . . .

A Styx vizénél

Irta: **Kulcsár György.**

Alkonyatkor elragad az álom:
Jössz felém a szürke, széles áron
Vén ladikod vén révésze, Kháron.

Ahol kikötsz tovaszáll az alkony.
Hajnalfényben itt állok a parton
És a lelkem kérőn eléd tartom:

Felpanaszlom, hogy teher az élet;
Hogy engem nagy vágyak tűze éget;
Hogy meguntam ezt a szürkeséget.

Hogy elfeledve minden szürke kint
A Styx vizénél itt állok megint:
Kháron vigyél, a túlpart fénye int!

. . . S Kháron te mész. Te néma, vén süket
Az én jajomra nem fülel füled.
Amért gunyám rojtosszélü lett,

Amért nem nyújt oboluszt a markom
Te most újra ittfeledsz a parton . . .
— És újra jő a szürkeség, az alkony.

Magunkról

Irta: **Németh Böske.**

Ugye jó volt, jobb volt
Magunkra találni,
Mint vonagló ajkkal,
Mindig másra várni?
— Keserű szívünket
Lopva tépő Bánat
Lefoglalta titkon,
Úgy csendben magának . . .

De feledtünk mindent:
Hangunk elcsuklását,
Sebzett lelkünk tájó
Egymást-tagadását.
Fagyos, meddő tavasz
Forró nyárba lépett —
S hallgatnak most bennünk
Áldott döbbenések : . .

A szép Flóriánné megbocsát

Irta: **Barbarits Lajos.**

A szép Flóriánné már harmadszor csengetett a szobalánynak. Idegesen járt fel-alá a kis szálló-szobában. Megállt az ablaknál és lenézett a szálloda előtti térségre, ahol lázas összevissza-ságban forrongott a hetivásárnapi tömeg.

Egy darabig csak nézte.

Vak ember tévedt valahogy a járda zűrzavarába. Fekete szemüvege mögül hátborzongató árnyékot vetett a sötétség. Bizonytalanul nyújtotta ki a kezét, amivel minden második lépésénél megérintette a falat. Botjával előre kémlelt a járdán. Egy-két ember szánakozó pillantást vetett rá. Kikerülték. Apró, csoszogó léptei, a botja tapogatózó kopogása beleveszett a vásár zajába. Nem is maradt nyoma semmi-semmi.

A szép Flóriánnénak az ura jutott eszébe...

Harmadik napja, hogy eljött hazulról. Tulajdonképen nem ide jött, hanem a szomszéd pusztára volt hivatalos keresztelőre. Legjobb barátnője volt az andrásmajori bérlő felesége, ahhoz.

A hushagyókeddi álarcosbál óta várt erre az egy napra, amit ellopott máma az urától, a barátnőjétől, mindenkitől és odaadta annak, akiről titokban nagyon sokat álmodott azóta.

Nem az ura volt utolsó, akiben nem találta meg a kislány-álmokat. Csalódott sokat, mindenkiben. De most úgy érezte, nem fog, nem szabad csalódnia. Ez a nap, ez a mai ellopott, reszketve, idegesen régóta várt nap — ez kell, hogy kárpótolja őt az ura mellett töltött szürke, sivár egy-két esztendőért; azért a sok teljesületlen hitért, vágyért, ami belesodorta ebbe a kalandba, ami eljuttatta ide, az Aranygriff szálló huszas szobájába.

Csengetett mégegyszer. Sokáig le nem vette kezét a csengő gombjáról. Hallgatta, hogyan visszhangzik lenn valahol a folyosón a csengő berregése. Aztán abbahagyta. Várt. Hallgatózott az ajtó felé. Mintha csoszogna már valaki. Ide tart. Csak úgy kopogtatás nélkül, mint aki otthon van, be is nyitott. A szobalány.

— Tessék kérem!

— Csakhogy ideért, lelkem! — szólt rá türelmetlenül a szép Flóriánné. — Már épen egy negyedórája csengetek . . . Hozzon, kérem, nekem tollat meg tintát!

— Azonnal hozok, kérem. Csakhogy én nem tudtam, hogy ez a szoba foglalt. Azt hittem, hogy megint a Dani bácsi heccelődik valamelyik üres szobával. Mert a vendégkönyvbe nincs beirva a nagysága. Az a vén részeges megint elfelejtette . . . Hozom, kérem, azonnal a tintát, meg a tollat.

Elszaladt. A szép Flóriánné egyedül maradt. Mintha félt is volna kicsit. Nem az urától, hisz az jó ember. Meg aztán az nem tudhat meg semmit. Az örül is talán, hogy pár este nyugodtan maradhatott a kaszinóban.

Mégis, valahogy különösnek találta így. Hátha Pál nem is vette komolyan, mikor megigérték, hogy egymásnak adják ezt a napot? Hátha a hushagyókeddi álarcosbál óta el is felejtette azt a negyedórát, ígéretet, mindent? Istenem, két hét olyan hosszú idő. Mennyi-mennyi virágot lehet szedni, elszórni, felejteni addig!

— Negyedöt . . . egy félóra múlva kezdem várni. Ha eljön. Ha nem jön, akkor nem is várom. Akkor gyáva . . . Akkor hazudott . . . Nem szeret akkor.

— Nem szeret . . ,? Miért? Talán rossz asszony vagyok én? Mert itt vagyok és várom? Mert keresem az életet, amihez épannyi jogom van, mint mindenkinek, aki él és szeret körülöttem . . . azért?

— Nagyságám, itt a toll meg a tinta — nyitott be a szobalány. Aztán elment rögtön.

A szép Flóriánné csak akkor rezzent fel, mikor a lány már betette maga mögött az ajtót. Megijedt. Félt egyedül a szobában. Egyedül . . . az ajtó nyilott, be is csukódott újra. És ő mégis egyedül . . . vigasztalan, idegen négy fal között. Mintha őrajta kacagna minden. Az ablakon beszűrődő vásári zaj. A fák tavasz felé nyújtózó ágai . . .

A vak ember ötlött megint a szemébe, amint nyugtalan tekintete sietősen, ijedten rebbent az ablakon át a világ felé. Ott járt a vak ember addigra már a tér túlsó felén.

Megint eszébe jutott az ura. Meg Pál. Akik a legjobb barátok ketten.

— Nem jön el! — állapította meg magában. — Érzem, hogy nem jön el. Hiába hittem, hiába vártam . . . hiába nézem az órát, gyüröm a perceket . . . Férfinép . . .!

Pár sort irt a névjegyére. Odaadta a szobalánynak, hogy ha egy férfi keresné, adja át neki. Hamarosan visszajön, pár percnyi dolga van csak az egyik üzletben.

Aztán elment. Maga sem tudta, merre. Ki az uccára, emberek közé, levegőre.

Megborzadt a vakmerő gondolattól, ami idehozta az ismerős kis városka ismeretlen szállodájába. Nagyon megborzadt. Minden idege zakatolva követelte a teljesülést.

Ugyanekkor mintha két világ ütközött volna össze a lelkében. Megdöbbent a nagy csend alatt, ami a nyomában támadt.

Elhatározta, hogy az esti vonattal elutazik haza.

*

Fél hat tájban új vendég érkezett az Aranygriffbe. Szobát kért. A borvirágos-orru portás pálinka-ízű hangon küldte az emeleti huszas szobába. Alig tudott az istenadta megállni a lábán, mikor így gyakori néhanapján fenekére nézett a flaskónak. Az új vendég fejcsóválva írta be nevét a vendégkönyvbe:

— Flórián Dénes, adóhivatalnok.

Hivatalos ügyben jött be a városba még délelőtt. Aztán ki akarta használni a rövidéletü szalmaözvegység utolsó napját. Nem utazott mindjárt vissza, Ugy gondolta, neki sem árt, ha egy kicsit kirug a hámból. Ráér majd a reggeli vonattal. Az asszonyt úgyis csak az ebédutáni vonattal várta.

Még be sem tette maga mögött az emeleti huszas szoba ajtaját, mikor elébe perdült a szobalány és diszkrét mosollyal adott át neki egy kis címzetlen borítékot. Ismerős parfüm illatát érezte rajt. Gondolkodott. Sehogyan sem értette. Talán azért, mert a szemével meg egyre a csinos szobacicát falta.

— Az a nagysága küldi, aki alighanem önre várt. Nagyon izgatott volt, mikor elment és azt mondta, mindjárt jön vissza.

— Tyü, a kutyafáját! — gondolta magában Flórián Dénes és egyszeribe kihúzta magát — szép asszony áll a házhoz. Igaz, hogy nem értem, de az is bolond, aki sokáig gondolkodik! Majd kiderül a vallatásnál. Meg aztán, ha lúd, legyen kövér. Szalmaözvegy volnék, vagy mi!

Igy morfondirozott magában a kopaszodó fejü, szürke kis adóhivatalnok. Nagyon fiatalnak érezte magát úgy hamarjában. Es felfedezte, hogy ingerlően gömbölyü válla van a lánynak, aki még mindig áll az ajtónál és nyújtja feléje a levelet.

— Hát, tudja mit, galambom — mondta hangosan, fiatalosan — az a nagysága alighanem tévedés. Mindenesetre jöjjön, cicám, egy kicsit közelébb és hozzuk rendbe a szobát.

Már ellenkezést sem tűrt Flótián Dénes. Megfogta a lány kezét, mintha csak a levél után nyúlna és húzta befelé. Okos ember volt. Emlékezett egy régi közmondásra valami túzokról meg verébről. A szobacica sem volt épen oktondi jószág. Hamar ráismert az emberére. Tudta, hogy nem kell tartania meglepetéstől. Hát nem is sokat kérette magát.

Közben hosszú sorban múltak a percek. Egy-két negyedóra is lett belőle. Még mindig nem jött rendbe a szoba. Flórián Dénes épen a karját tárta mohón, félszegen a lány felé, mikor belépett a szobába — a felesége.

— Jesszus! — ugrott a szobalány a szoba másik sarkába — itt a nagysága!

A szép Flóriánné csak megállt, mintha megkövült volna a lába, de nem szólt egy szót sem. Nem tudott szólni. Nem tudta, mit tud az ura. Csak tanácstalanúl nézett körül a szobában.

A szobalány érezte, hogy feleslegessé vált itt. Markába nyomta Flórián Dénesnek az egészen elfelejtett levélkét, vigyázva, nehogy az asszony meglássa, hogy csak most jutott eszébe. Aztán kisomfordált.

— Dénes! — jutott szóhoz mégis az asszony először — hát maga ... maga hogyan ...? Hát maga nem sülyed a föld alá szégyenletében? Egy szobalánnyal . . .

Dénes csakugyan szeretett volna elsülyedni valahová hirtelenében. Mozdulni sem tudott. Hang sem jött ki a torkán. Ugy homályosan átvillant az agyán, hogy ilyenkor fel szokott ébredni. Látszott a szemén a kételkedés, hogy „ . . . hátha most is?"

Az asszony meg sírni szeretett volna. Tudta, ismerte jól az urát, hogy azzal legkönnyebb levenni a lábáról. Csakhogy nem tudott, annyira meg volt ijedve maga is. Nem tudott sírni. Bosszantotta, hogy az ura is csak áll ott bambán nyitvafelejtett szemmel, szájjal. Mert Flórián Dénes ránézni se mert az asszonyra. Csak forgatta bután, gondolattalanul a háta mögött a kezében szorongatott levélkét. Nem is merte elővenni hirtelenében.

Csak mikor már elviselhetetlenül hosszú volt a csend, akkor emberelte meg magát. Mintha már kezdett is volna megérteni egyetmást, ami még szerfelett érthetetlen volt előtte előbb. Az ijedtség nyügös nekifeledkezése mintha oszladozott volna. Lassan megismerte a levélben az ismerős parfőm illatát is. Felszakította a borítékot. Szinte érezte. hogy ezzel a mozdulattal ő kerül felül. Érezte, ahogy a tagjairól lassan múlik a zsibbadtság.

Olvasta . . . falta mohón, kiváncsian, nekivadultan a levelet, a felesége betűit. A halántékán fényesre dagadtak az erek, ahogy a szemével rakta egymás után a valaki férfinek iródott betüket.

Látszott valahogy a szeme mögött, amint egy pillanatra átsuhant az agyán lüktetve, sietősen a gondolat, hogy még most sem késő, hogy még csak egy pillanatig kell várnia . . . aztán felebred úgyis . . . lehetetlen, hogy ne ébredjen fel. Tehetetlenül, sután még a kezével is lóditott egyet, mint álmában néha.

Aztán csak megfordította a névjegyet. Hátha mégsem . . .? De szépenírott, feketén, nyomtatott betük ordítottak rá a saját névjegyéről. Csak a neve után volt sebtében odavetve halálos biztonsággal: „—né".

Az asszony — mit is csinálhat ilyenkor az asszony? — ledobta magát az ágyra és most már sírt.

— Kinek írtad ezt? hördült fel Flórián Dénes, mikor már sehogyan sem sikerült felébrednie és elfelejtett szalmaözvegységet, szobacicát, mindent, csak egy kalapált a homloka mögött, az, hogy az asszony, a felesége . . .

A kezében ronggyá morzsolódott a pár sor irás. Az ajkán reszketve tajtékzott a düh. Minden keserűség, úgy érezte, ott vibrál kitágult pupillái mögött. De nem kiabált, nem ordított.

Egyszerűen, szürkén, mint a hivatalában az akták közül, csak kérdezett. És várt.

— Kinek írtad, hogy várod és tudod, hogy eljön ide? Kinek írtad, hogy kétség gyötör és vágytól reszket a tollad . . .? Kinek?

Csak a hangjából érzett, az ajka szögletében látszott az ijedtség és a szomorúság.

Az asszony nem mozdult. Csak hisztérikus zokogása közben, mikor már érezte, hogy fölénybe kerül a következő pillanatban, akkor vetette oda Flórián Dénesnek:

— Hát magának írtam, ha tudni akarja!

— Nekem . . .? — hüledezett Flórián Dénes és kopaszodó fején apró verítékgyöngyözött.

— Igen, magának — sietett visszavágni az asszony s már tudta, látta az ura szeméből, hogy az asszony marad a győztes ebben a különös párviadalban.

— Magának írtam, indult meg nehezen leplezett örömmel az ajkán a szó. — Igen, magának . . . szép Donjuan! Mert egész véletlenül megtudtam, hogy jön s hogy itt szokott megszállni. Azért vettem én is itt szobát az esti vonatig. És hogy három napra messze voltam magától . . . most már szégyenlem . . . de, igenis . . . hiányzott maga. És itt hagytam a levelet, hogy várjon és megmagyaráztam, hogy hogy néz ki maga. Ugye, hogy rögtön ráismert az a fruska, akivel maga nem szégyenli összeszűrni a levet . . . Mikor én vártam . . . Mert úgy éreztem, hogy a távollétben megtaláltam magát . . . És . . . és együtt akartam itt tölteni magával az éjszakát és csak reggel utazni haza ... és visszaálmodni, ami volt két éve majdnem . . . és reggel vonatra ülni együtt . . . nézni a vonat-ablakból, hogy kel fel a nap . . .

A szép Flóriánné maga is elérzékenyedett. Most aztán igazán, őszintén, a szíve legfenekéről szűrődött fel egy könnycsepp a szemébe. Aztán csak megvonaglott a válla. Sírt, zokogott és érezte, hogy valami nincs egészen rendjén . . . hogy nem is szabadna talán . . . A végén mégis csak felvágta a fejét dacosan, azért is, mint aki egy kockára tett mindent:

— És magát itt találtam egy szobalány karjai között . . .

Valami nagyot, valami súlyosat akart még mondani, mikor halk, gyors kopogtatás után belépett az ajtón Pál.

Zavartan körülnézett egy pillanatra. Tekintete találkozott az asszony ijedt tekintetével, majd Flórián Dénes együgyüvé meredt arcával. Az asszony meg, hogy megelőzzön minden baklövést, mindjárt nekiesett:

— Jó, hogy jön Pali! Hát most mondja meg itt a kedves néhai iskolatársa előtt, nem maga mondta, mikor találkoztunk délelőtt a drogériában, hogy látta az uramat itt és maga is akar vele találkozni? Nem mondtam mindjárt magának is, hogy örülök ennek a véletlennek és nagy terveim vannak?

Az asszony izgatottságában, hogy Pál elronthat mindent, alig tudott megállni a szóáradatban. De Pál megértett mindent. Keserű csalódás ült a torkán. Összeharapta az ajkát . . . Hiszen várta ő is ezt a régen igért délutánt. S most beleesett ebbe a különös szerepbe, amiben csak az volt a szerencséje, hogy nem jött zavarba és széles gesztusokkal sietett üdvözölni hushagyó óta nem látott barátját, aztán, mint a gyerek, aki rossz fát tett a tűzre, nagyhangon, szót sem engedve másnak, ismételte, magyarázta végig az asszony kitalált meséjét a véletlenről, találkozásról, régi jó barátságról. A végén még, mielőtt pontot tett volna, némi kis sértődéssel a hangjában tette hozzá:

— Hát tudod, Dénes, ezt nem hittem volna! De nem baj! Az ember mindig tanul. Néha legjobb barátunk adja a leckét. Hát istenveled, Dénes!

— De Pali! most jutott először szóhoz Flórián Dénes. — Nézd, ne vedd úgy! . , . hát én nem is tudtam . . . én azt hittem . . . Ne haragudjatok énrám! Másra, nem is tudom, mire gondoltam. Aztán az a bolondos levél . . . Hát jól van no! Aztán most ülj le, gyujts rá, cimbora és beszélgessünk egy kicsit nyugodtan.

Mig Flórián Dénes minden zsebét végigtapogatta gyufa után, az asszony és Pál elkapták egymás nehéz lidérc alól szabadult tekintetét. Az asszony szemében már birokra kelt a kivivott diadal örömtüze a reszkető vágy perzselő lángjaival.

Szent volt a béke.

Ugy volt, hogy együtt fognak vacsorázni is. Csakhogy előbb Flórián Dénesnek valami dolga akadt a városban, el kellett mennie. Vele akart tartani Pál is.

— Ugyan, kérlek — marasztalta Flórián Dénes — egy negyedórára . . . egy félóra mulva itt vagyok. Ha te most elmégy, nem jössz vissza vacsorára. Pedig hát a mai napot együtt kell, hogy befejezzük. Menjetek talán sétálni addig. Én sietek nagyon.

Flórián Dénes nyugodtan tette be az ajtót maga mögött és ahogy mondta, sietett. Rá sem mert nézni a kis szobacicára, mikor elment mellette.

Az asszony, meg Pál csak néztek egymásra, hosszan, sokáig, mig a szálloda folyosóján egyre halkultak a harmadik léptei. Még hallották, amint szaporán sietett le a lépcsőn. Aztán a fordulónál elhallgatott az is. Alkonyattáji csönd borult a folyosóra, a kis szobára . . . az egész világra talán. *

Másnap reggel Flórián Dénes boldogan robogott hazafelé a feleségével. Alig egy-két ember lézengett a kis vicinálison.

— Nézd fiam, — és megfogta a felesége kezét — olyan szép így robogni hazafelé. Felejtsd el a tegnapot . . . és bocsásd meg, hogy azzal a szobacicával . . . igazán csak tréfa kedvéért történt.

És a szép Flóriánné megbocsátott.

De lehunyt szeme mögött százszor, ezerszer, sokáig visszaálmodta a tegnapot.

ŐSZ

Irta: **Radványi Sándor.**

Újra itt az ősz. A Nyírség sárga homokját fölkavarja az őszi szél s a szabolcsi rónákon át fütyölve vágtat tova...

Csodálatos színpompa!

A természet színes haldoklása az ősz, áthajlása a télbe: a halálba . . .

De a hít szárnya felemel: tél után: tavasz jön! Halál után, föltámadás!

Járom a mezőket, a Sóstót, a Nyírség legszebb erdejét, s mindenütt a bágyadt elmulást látom . . .

Úgy tetszik nekem a csöndes őszinap ragyogása, mintha utolsó sugarait vetítené a tájra. A kedves szabolcsi táj a bágyadt napsütésben enyeleg, ám azért minden fűszálon, minden kis mezei virágon, őszirózsán a szomorúság ül.

Ökörnyál imbolyog a rétek felett, a színes kis virágok lehajtják fejöket, a cinkék már jelentkeznek s a fecskehad utolsó csapatja bucsúsóhajtásokat, keserves csicsergéseket hallatt . . . Ősz van ... a haldoklás, bucsúzás, szomorúság ideje!

A pipiske is megszólal a szabolcsi favágó pi-pi hangzású szóláját úgy értelmezi, hogy a pipiske a telet hirdeti, illetve annak gyors közeledését.

Szomorúság száll az én lelkemre is . . . Csend, csend mindenütt. Idegeket csillapító, testet lelket édes pihenésbe zsongító csend.

A füvek és fák hervadó illata a levegőben. Pacsirta már nem szól, fűrj nem pitypalattyol, néha-néha hallik le egy bucsú-kiáltás a levegőből, csak a fekete varjak csapata krákog veszedelmet sejtően . . ,

Aprily Lajosnak, az elszakított Erdély legnagyobb költőjének verssorai jutnak eszembe, mikor az őszi-életet jelentő varjú-károgást hallom . . .

> Hallod? — Megint az ősi jaj:
> a páncélfényű őszi varjak:
> a nyár tűzéből perje-raj,
> amit az őszi szél kavargat.

Ez, ez itt az ősz, a hervadás világa, ez itt a szép, a lassu elmulás; a Sóstóerdő bús elégiája rithmust ver szívem felé . . .

Szép az ősz, szép, mint a halál és az elmuló szerelem . . .

Napraforgók aranysárga galléros tányér-virága kanyarodozik a tengeri földek szélén, alattuk sárgul a tökvirág, sok helyen már ökörfarkgóró emelkedik az ég felé, tarló és friss szántás mindenütt ... Mindennap szürkébb a rétek ruhája, többször permetez már a lassu eső, mint a nyár folyamán, bucsúznak a levelek az ágtól, a dákok hazulról, a vándormadarak a szép Nyírségtől, ősz van, ősz az életben, a szívekben is; a szomorúság ősze!

. . . Vajjon életünk ősze mikor jön el?! . . .

SZERELEM

Irta: *Tóth Gyula.*

Szived alá álmok vánkosául
puha szópihék nem hullnak feléd;
szerelmem szines, ékes nászruhát
már nem visel: jel nélkül megy eléd

és halkan, csendben, szótlan, daltalan
— mint dús nyarak arany gyümölcse érik —
mert mélyen véste beléd nevemet
a bánatig, a vágyig és a vérig!

Nincs tér, hogy eggyé hajtson akarásunk
— már csókkal, jajjal hozzád nem futok;
nem látsz, nem hallsz, nem érzesz külön engem,
tudsz mégis, hahogy magadat tudod.

Több vagy magadnál — mert én, árva semmi,
adtam hozzád magam kis szürke részül.
A rész — im, benned édes és csodás
harmonikus teljességgé egészül!

Kulturtragédia

Naplórészlet.

Irta: **Császár Ferenc.** 3

Aztán cipő kellett a gyermeknek, ruha magunknak. És amit oly sok nagy örömmel hordogattunk a lakásba, apró és nagyobb darabkákat, azok mind szépen sorjában megindultak a kis fészekből a zsibárus piacra. És ahogy egy-egy darabka elhagyott bennünket, úgy hagyta el a nyugalom, a melegség a kis fészket, az a sugárzó nagy fény az én asszonyom szemét és minden darabkával egy-egy barázda, egy-egy redő maradt azon a sima homlokon, azon a ragyogó arcon.

Az őskor első jele: a rovásirás! És azóta mi ilyen homlokra, arcra huzigált rovás-irást olvasunk!

Mikor munka után hazamentem, üres, unott tekintettel nézett rám a feleségem. Szavát is alig lehetett hallani, az is olyan halk, olyan érzés nélküli volt. Az otthon levegője, komorsága ránnehezedett s még fáradtabbá tett. A napfény, a kacaj, az a mély szelíd szeretet, mely bent rezgett levegőjében, az is elment a butorokkal a zsibárus piacra. Azt is ott áruljak!

Az én szőke fiam? Csak az ő két nagy szeméből sugárzott a gondtalanság felénk! Istenem, csak őt tudjuk megmenteni — mondogattuk. S újult erővel feszítettük neki vállunkat a gondnak, a kétségnek, hogy kizsaroljuk a betevő falatot.

Akkor már nem voltunk férj és feleség. A szeretetet, a gyengédséget eltörölte a gond, a kétségbeesés. Emlékezem, úgy fogtuk fel a köztünk levő viszonyt, mint két jármos barom, amelyek naponta belehajtják egykedvüen nyakukat az igába, egymás mellett járnak, segítenek egymásnak húzni s amikor este van, egymás mellé kötik őket enni.

Csak éjszakánként rajzottak fel a lélekben a gondolatok. Az álom messze kerülte szememet, az asszonyomét is. Főztük, forraltuk a terveket, kerestük a kiutat, mig bele nem szédült a fejünk, mig bele nem sirtuk keservünket az éjszakába. De nem szóltunk erről egymásnak. Már nem voltunk bizalmas viszonyban sem. Bár tudtuk, hogy egyikünk sem oka ennek a nyomornak, mégis megkisebbedtünk egymás szemében. Pedig a lelkünk mélyén ott izzott a nagy-nagy óhajtás: Istenem, ha egyszer azzal a meglepetéssel állíthatnék be, hogy elűztem ezt a borzalmas gondot, visszahoztam a nyugalmat, a kacagást! De hiába volt minden. A napi munkával naponta újra meg újra kellett érezni, hogy nem lehet, nem tudjuk.

Amig mi és még igen sokan ilyen viszonyok között voltunk, az alatt a tisztességtelenség, a munkátlanság orgiákat csapott, vagyonokat harácsolt. Máról-holnapra támadtak vagyonok a semmiből. A pénz lett az úr, ez parancsolt mindenkinek és ennek hódolt mindenki.

A pénz szennye, átka elöntötte a társadalmat, beiszapolta a családi tüzhelyeket, felforgatott mindent, ami szép volt, ami tiszta volt, ami a pénz áldásából származott. Pénzért árulták az emberi testet, a lelket.

Még igen sokan voltunk, akik dacolni próbáltunk az árral. Élethalál harc volt ez. Éheztünk, rongyoskodtunk, nélkülöztünk sokat, s végeredményében vagy elragadta az ár, vagy eltemette. Mennyien voltak, akik nem birták a harcot, önkezükkel vetettek véget életüknek, vagy beleveteték magukat az árba s nem keresték, milyen partot érnek.

Napról-napra borzalmasabb lett a kényszerüség, a szenvedés, a nincstelenség. Egy szép napon az én szőke fiam szemét is megülte a gond, az is megtudta, hogy mi a szomorúság, amikor megérezte, hogy a nyomor a hozománya, a sorsa. Már nem is tudtunk megdöbbenni rajta, annyira el voltunk fásulva, annyira felőrölte ez a borzalmas harc az idegeinket, csak egyszerüen megállapítottuk, hogy kettétörött az életpályánk, nekünk már megfeneklett az életünk. Mi már nem várhatunk, nem remélhetünk. Nem remélhetünk!? Hiszen ez tartotta bennünk a lelket. Remélhetünk, csökönyösen remélhetünk. Hasztalan volt. Éppen akkor ütött le az a vad harc, amikor a legerősebb hit lobogott bennem, hogy lesz ez másként is.

Csendes, szende tavaszi este volt. Az alkonyatban benne éreztük a teremtő erő szunnyadozását, a levegő tele volt virágillattal, amit az ember lelke mohón ivott fel, mint az itatóspapir a tintafoltot.

— No, most még egyszer ösz-

szeszedjük magunkat, gondoltam. Ma eltemetünk minden gondot, minden tépelődést félreteszünk, ma beleültetem azt a szőke asszonyt az ölembe s álmodunk szép, szines álmokat, szebb jövendőt, mint akkor, amikor ketten neki indultunk az életnek. Annyi szép reménnyel siettem haza! Tele volt a szivem reménnyel, a lelkem szép elhatározásokkal, akarásokkal, vigasztalással, hittel. Az uton szépen kigondoltam, hogy csendesen besurranok észrevétlenül, megölelem a feleségemet, megcsókolom, megsimogatom szeretettel a fejét . . .

Igy is tettem. Szép lassan besurrantam a lakásba. Az előszobában csendesen letettem a kalapomat meg a botomat és mint tolvaj surrantam be a szobába, ahol a feleségem szokott dolgozni. Üres. És üres volt minden szoba. Az én kis vihar tépte fészkem elhagyottan, üresen várt reám. A nagy csendesség és némaság szinte megdöbbentett. Valami balsejtelem vett rajtam erőt, de aztán megnyugtattam magamat avval, hogy bizonyára sétálni mentek, majd megjön az én asszonyom, meg az én kis fiam.

. . . Vártam egész reggelig. Nem jött vissza egyik sem. Még csak egy üzenet sem jött tőlük.

Nem is kerestem őket. Megéreztem, hogy őket is elragadta az ár, nem jönnek vissza. De hova, de miért is jönnének visszza? Nyomorogni?

Valami végigvonaglott a lelkemen, ami megrázta egész testemet. Vak düh fogott el. Neki rohantam a lakásnak, mint az őrült, felforgattam a székeket, felborítottam az asztalt, a szekrényeket, a butorokat, az ágyat feltéptem, össze-vissza dobáltam. Rombolni, pusztitani akartam, összezúzni mindent. Nekirohantam a falnak, ütöttem az öklömmel, rugtam a lábammal: düljön hát össze, vesszen hát el minden, amit felépítettem és temessen alá engem is!

A falak erősebbek voltak, mint én. Én estem össze.

. . . És most, amikor a nyári este oly csendesen száll alá és a lombos fák megrázkódnak az éjszaka érintésétől, most kinnt ülök egyedül, elhagyottan a nyári kertben. A cigány muzsikája belesír, belekacag az alkonyatba és száll, száll messzire, a titokzatos tájak felé. Pipacsos, tarka-virágu mezők felé, terjedelmes, nagy lombos erdők felé, ahol ilyenkor nekem sötét árnyak kisértenek, ahol én az összeomlott, eltemetett fészkemet keresem. Keresem azt a fehér pillangót, amit együtt kergettünk valamikor ezeken a pompás mezőkön . . .

. . . Egy fehér lepke keveredett a lámpafénybe. Ni, éppen olyan, mint amilyent akkor, akkor régen mi kergettünk. Vajjon jut-e eszébe annak az elragadt asszonynak, hogy ő meg én egyszer ilyen lepkét kergettünk, megérzi-e ott, ahol van, hogy most de nagy örömmel futnék vele az után a lepke után, hiszen én tudom, hogy ő még most is szeret engem, nagyon szeret és az én szőke fiamnak nagyon sokat mesél rólam . . .

(Vége.)

Recitativa

Irta: CLAUDINY GÉZA

Lelkemben gyakran felsajog
Egy elmult kor édes vágya,
Mikor vártam, hogy kacagva
Egy szőke lány
Felém karjait kitárja.

Troubadour voltam, rajongó,
Simán, lágyan pattant a rim.
Hányszor, hányszor, végigmentem
A kis falun.
Faluja sáros utjain.

Az emlékek torát jártam.
Hosszúak voltak az éjszakák.
A délibáb szertefoszlott:
Én feledtem
S borus kedvvel mentem tovább.

A mecseki erdőszélen

Irta: NEMES JÓZSEF.

A mecseki erdőszélen,
Nincsen virág réges-régen:
Fájón hullnak a sárguló levelek.
Az elhervadt virágokkal,
A sárguló levelekkel,
Én valakit temetek.
Én valakit feledek . . .

A mecseki erdőszélen,
Újra nyilnak, újra szépen
Az elhervadt gyöngyvirágok, ibolyák.
De a lelkem most is gyászol,
Most is ott jár, messze távol,
Nekem nincsen kikelet;
Én valakit temetek . . .

KÖDORSZÁG

Regény.

Irta: **Nowinszky Rezső.** 4

Felnézett oszt' észrevette a gyorsan közeledő, pergőrokkolyáju lányokat és mindjárt az után megállott kezébe a lapát, felegyenesedett és félig a közeledők felé fordulva, hamiskásan rákezdett egy dalra:

Az erdőbe kiment Panna,
Karján vót a vizeskanna.
A szomszéd fia észrevette
És aszondta:
Ejnye lám a szedte-vette!
De jó képü lány ez...

Közben hozzáért a fürge, vihogó kis menet, hát most már tele torokkal fújta a második strófát:

Fútt a szél veszettül rája,
Fölhajlott hát a szoknyája.
A szomszéd fiú — huj, de leste
És aszondta:
Ejnye lám a szedte-vette
Jaj, de kerek...

Várt egy darabig, azután kivágta a piruldozó lányok előtt a rimet:

...de kerek a lába!

— Ejnye, de nagy jókedved van — mondta az egyik leány — pedig, ha tudnád mi történt...

A legény egy kissé közelebb jött a leánycsoporthoz. Erősen lelapított, nyersbarna arca volt, fényesfekete haja és erősen vörös, husos szája. Nem volt szép, — sőt — de azért mégis érdekelte a falusi lányokat, meg persze az asszonyokat is. Most is, pislogva ráérdeklődött minden szempár, amik azután végigsiklottak vastag bikanyakán, domborodó mellkasán és kúsztak lejebb és lejebb, egyre simogatóbban és becézgetőbben. A szemek azután megálltak és mindjárt utána fátyolozottabban búgott fel szétporladó nevetésük.

Lomhán, egy kissé csüggő vállakkal nyelte a legény őket szemeivel és izzadó testével együtt. Azután közelebb jött és azt kérdezte tőlük:

— Hun...?!

Egy szőke leány, hunyorgatva a napfénytől, válaszolt neki:

— Hát az Ossip favágó feleségit elitélték benn a városban...

— Mennyire, te?

— Husz évre és börtönre...

— No, elég sokat kapott!

— Uram bocsá'! Ez még tréfálódzik...

Egyik fiatalasszony közbenevetett:

— Bezzeg amikor leégett az istállótok oszt' bennégett a bika, akkor nem így intézted azt el. Persze, azt sajnáltad, mert az hasonlított hozzád...

Ezen nevettek. Csak a legény volt komoly és elismételte:

— Elég sokat kapott...

Összeharapta a száját és elnézett a leánysereg felett. Azok tovább beszéltek:

— Hát az a szegény asszony bocsánatot érdemelne...

— Azt a'!

— Úgy ivott az a favágó, mint a kefekötő, osztán verte az asszonyt...

— Szegény kis fiával mi lesz?

A legény csak hallgatta a szapora nyelvü, kipirult asszonynépet, de tekintete komoran fúródott bele a látóhatárba, ahol egybefolyt a föld az éggel és ahol kékes párák lebegtek a néma erdőségen és a távoli palaszürke hegyormokon. Az égboltozat lilás-piros szinkeverékéből opálos kékségü foltok tűntek elő, mintha a hajnali fény felhasította volna a horizont egységét a fák csúcsaival. Pedig hát már rég elmulott a hajnal.

Az asszonynépség közben már tovább folytatta útját a kígyózó gyalogösvényen, nevetgélve és vissza-vissza nézve az elgondolkodva, árván álldogáló legényre. Madár csattogott az egyik bokron és enyhe szellő kezdte borzolgatni a földrengeteget. Belecsapott agyába a nagy kérdés:

— Igen! Mi lesz a gyerekkel?

És a szive dobogni kezdett és az eddig üres rejtekei megteltek kimondhatatlanul jóleső melegséggel. Keményen, kackiásan felmosolygott az égre:

— Azt a porontyot én magamhoz veszem és felnevelem. Van egy kis házam, egy csipetnyi földem, kenyér is akad egy gyerekböndő számára, kis csizmára is jut néha-néha...

Ekkor belecsapott a szivébe ismét az üresség:

— De asszony nincs és nem lesz kéz, puha asszonyi kéz, amely oly végtelen lágysággal tud végigsimítani az apróságok fejein és le tudja törölni a könnyet az anyátlanul maradt gyerekorcákról...

Egy darabig bizonytalanul bámult maga elé, akkor hirtelen odament a levetett ruháihoz, magára kapkodta azokat, miközben cifrán elkáromkodta magát:

— Az árkangyalát neki, hát mégis magamhoz veszem. Lesz ahogy lesz!

És nyalkán, délcegen nekiindult a városba vezető országútnak...

(Folytatjuk.)

„NAGYMAGYARORSZÁGÉRT!“

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában!
Hiszek egy isteni örök igazságban!
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen.“

VERSEK

Irta: **Gyarmath B. János.**

A mi aratásunk

Vérpuhitotta földből nőttek ki
Vetéseink a temető alatt.
Szomszédunkban már teljes a kalász,
Péter-Pál elmult... ottan aratnak.

Munkás kezekben száz kasza pendül.
A rétek fölött szellő nyargal át
S ide lopja a másik határból
Boldog emberek vidám kacaját.

A mi portánkon sötét van... és csönd.
A szánkon jaj... a lelkünkben bánat.
Nem is lesz dolga nálunk az idén
Senkinek... csak a „néma kaszás“-nak.

S bár a vetésünk régen kiérett
S hullámzik lent a völgyben alattunk.
Emésszе föl láng, mert mi belőle
Ugyis csak nyomort és könnyet aratunk!

Hozhat szinaranyt mindenik kalász,
Igérhet a föld kincseket nekünk,
Mig szárnyaszegett a magyar turul,
Örök Lázárok és koldusok leszünk!

Hallgass!

Tudom, kínoznak a be nem gyógyult sebek,
Emészt a bánat, mely a lelkedet lakja,
Rág a vasbilincs és a szenvedéseknek
Reád feküdt gyászos, nagypénteki napja!

De ne szökjön azért siró panasz soha
Zsolozsmát mormoló vérttajtékzó szádra...
Nem egy van, ki rongyos, bús hajótörötten
Ugyanazt a nehéz nagy gondutat járja.

Légy néma! Türj! Hordozd csöndben a keresztet!
Ne is sejtse senki, hogy valami benned
Kimondhatatlan fáj! És szem ne lássa, hogy
Akkor is ökölbe van fogva a kezed,

Mikor alázkodón Isten elé járulsz,
Kéred vissza Tőle elrabolt Hazádat
Fölpanaszolván, hogy valahol miattad
Nincsen megnyugvása egy édes anyának!

Hallgass, mint ahogyan késő éjféltájban
Hallgat a temető kint a falu végen!
S ne engedd, hogy rajtad kivül más valaki
Lapozgasson titkos vágyaid könyvében!

Hadd a „Rajta-rajtá“-t! Még önelőtted se'
Említsd a revanst, a mindentmentő harcot...
De amikor aztán leszáll az éjszaka,
Rántsd ki hüvelyéből s köszörüld a kardot!

A babák birodalmában

Irredenta gyermek-szinjáték egy felvonásban. 2

Kozma Imre meséje nyomán irta: **Gyarmath B. János.**

II. JELENET.

Babák.

Babák (*a franciákat, angolt és amerikait kivéve mélyen és fájdalmasan sóhajtanak.*)

Rokokó baba: (*Fitymálva végigmért a sóhajtozókat.)* Milyen ijesztő társaság s mennyire furcsa, szokatlan, kriptamélyi hangok! Nemde találja ön is undortkeltően különösnek kedves márki? Mi nálunk a szépséges szép Párizsban igazán nem divat az efféle. Képes fellázítani egy finomabb személyben, minden jóérzést nemcsak ez a környezet, de főként azok az össze-vissza bődülések, amelyek az egykori spanyol inkvizició rémségeire emlékeztetnek. Pfuj! Remélem ezek után aztán nem fognak csodálkozni, ha üzembe helyezem minden összeköttetésemet és igyekszem magamnak egy kedvezőbb miliőt keresni.

Francia márki: (*Gőgösen.)* Hasonlóképen vagyok én is s ezért nem tudom megérteni, mi ütött a gazdánkhoz, hogy ezt a karaván ültette rá a nyakunkra. Gyűlölöm szívem mélyéből a kis intelligenciáju, közönséges embert. Nagyon kellemetlenül érzem magam közöttük.

Angol lord: (*Feláll.)* Pardon! Méltóztassanak pár pillanatra csöndben maradni. Én majd tüzetesebb vizsgálat alá veszem a gyülevész népséget . . . Gyötör a kiváncsiság. Kifélék, honnan jöttek, merre és hol van a hazájuk? Beutaztam a félvilágot. De ilyen érdekes népviseletre még sehol se találtam. Szinte páratlan a maga nemében. Egyszerűen szép és tetszetős. (*A kalotaszegi leány felé megy.*)

Francia márki: Én nem találom se' szépnek, se' tetszetősnek. Sok egymástól feltünően elütő színnek rendetlen összevisszaságán mi lehet az olyan nagyon megcsodálni való, nem tudom. Különben is a magam részéről úgy vagyok vele, hogy eddig még csak Nyugaton láttam a szó nemesebb értelmében szépet s ahogyan távolodtam abból a megszokott, szinte nélkülözhetetlenné vált környezetből, olyan arányban lettem koldusabb, szegényebb az élvezetek és gyönyöröket illetőleg.

Angol lord: Embere válogatja. Én rajongom a morajló tengert, a párizsi korzót. Svájc panorámáit, a természet ezerfajta műremekét, de meg tudom találni szépségét a hegyek közé berejtett legkisebb falunak is. Most például ezek az idegenek érdekelnek. Önök talán, mig én velük leszek elfoglalva, keressenek alkalmasabb szórakoztatót, szálljanak gondolatba a. Szajna partjára, ahol víg nótától, muzsikaszótól hangos minden ucca a soha nem remélt győzelem kábító mámorától. (*A kalotaszegi menyecskéhez ér s megáll előtte.*) Ha jól látom, jövevények vagytok s ha szabad érdeklődnöm, honnan, merről jöttetek?

Kalotaszegi menyecske: A Krisztus tövises útját járó menekültek, a hazátlanságra itéltek otthonából. A megcsonkított, megcsúfolt kicsi Magyarország sötét vagónvárosaiból hoztak ide bennünket.

Angol lord: Menekültek? Vagónváros? Hát azok meg mifélék?

Öreg székely: Az ezer éves szülői házból kikorbácsolt, a békés családi tűzhely mellől hitványul kiüldözött, földönfutó, koldustarisznyás rab magyarok. Az őseik feldúlt sírjától kivert gyászolók. A betevő falatjaiktól megfosztott szegény-gazdagok. A husvétot hirdető, ünnepre váró, a szent eszmék örökkévalóságában bízva bizakodó, hazájukat rajongásig szerető, dallamos, csengő nyelvükhöz görcsösen ragaszkodó nyomorúltak, A szabadságtéri négy néma irredenta szoborhoz esténkint imádkozni járó könnyes szemű zarándokok. A szüntelen lázongó, megnyugodni nem tudó, ezer halálra felkészült fájdalom emberek. Ezek volnának a menekültek!

(Folytatjuk)

A VISSZHANG a Dunántúl lapja. Minden dunántúli ember olvassa! Hirdetései biztos eredményüek. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Zalaegerszeg, Rákóczi-ucca 17.

KÜLÖNFÉLÉK

KÖNYVEKRŐL

Vincze József dr. **Tékozló Magdolna.**

(Regény.)

Vincze Józsefnek, a „Délmagyarország" című napilapban közölt nagysikerű regénye, a Tékozló Magdolna, a kaposvári könyvpiacon könyvalakban is megjelent.

A regényt szükségtelennek tartjuk a kritika műszereivel boncolgatni. Mert, aki elolvassa, — még a nem épen műértő is, — meglátja, hogy művészkéz által, a művészet örök szövőfáján szövött arany munka, mely sem a színéből, sem az értékéből nem fog veszíteni.

Bátran mondhatjuk, hogy Vincze Józsefben egy új útú és új fényű csillagot látunk ragyogni a magyar irodalom egén.

Mi is azt tartjuk, amit egy nagy magyar kritikus, hogy: „A jó műről csak azért kell írni pár sort, hogy a közönség tudomást szerezzen róla". — Ezért írtunk ily keveset a Tékozló Magdolnáról. **Kovács Lázár.**

A Ma Este legújabb, szenzációs számának főbb tartama: Ripka Ferenc rajong a kultúráért, Miért lett Hans Müller kabarészinész, Szabó Dezső könyvesboltja, Németh Mária a régi Hofburgban kapott lakást, Revüláz Budapesten, Milyen szinésznő Biller, Film, Divat, Sport, Ami mindenkit érdekel stb. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-ucca 4. Egyes szám ára 8000 K.

A Szinházi Élet új számában Sasfiók — Cseresnyéskert — Haláltánc — Kreutzer-szonáta — Árvácska — Pintyőke premier beszámolója képekben és írásban — Karinthy vicclapja — Szenes Béla Krokija — Faludy Jenő cikke — A Szinházi Élet szegedi estélye — Egy héttel elhalasztották a „Korzó szépe" döntését — Szenzációs mozirovat — Sport — Zene — Divat — Darabmelléklet: Cseresnyéskert — Incze Sándor népszerű hetilapjának e heti vaskos számában, amelynek ára 8000 korona, negyedévi előfizetés 80.000 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 29.

A „**VISSZHANG**" a Dunántúlon élő írók tömörítését tűzte ki célul. Meg akarjuk mutatni, hogy Dunántúlon is van virágzó irodalmi élet. Akinek a magyar irodalom felvirágoztatásának ügye a szívén fekszik, támogatja a VISSZHANG-ot.

Minden dunántúli kereskedőnek és iparosnak érdeke, hogy hirdessen a Dunántúl egyetlen irodalmi lapjában, a VISSZHANG-ban.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat még kivételesen sem adunk vissza.

B. F. Pécs. Sajnos, még nem eléggé csiszolt. Reméljük, a következők között már fog akadni közölhető.

N. R. Fonyód. Írásában felcsillan valami, azonban még fejlődnie kell. Mindenesetre több munkáját szeretnénk olvasni, hogy határozott véleményt mondhassunk.

Z. L. Pécs. Vezércikkeket, mint észrevehette, nem közlünk.

G. Antal Pécs. Napisajtó használhatná, mi nem közlünk cikkeket. Szépirodalmi munkáiból kérnénk.

T. E. Hegyháthadász. A „Ki volt?" c. versét kérjük még egyszer beküldeni, mert a 3. versszak két utolsó sora olvashatatlan.

J. L. Ádánd. Jönni fognak, csak egy kis türelmet kérünk.

K. Gy. Sümeg. Köszönjük. Kérjük a jelzetteket. Lap megy.

G. Gy. Még sokat kell tanúlnia. Ha fejlődést látunk, helyet adunk írásainak.

P. B. Szombathely. Újabb lapját megkaptuk.

Nem közölhetők: Őszi sírás, Halálfélelem, Trobadour, Káin, Isten országa című versek és a Haldokló ősz, Papírkosár és Pista elmegy című elbeszélések.

Munkatársainkat kérjük, hogy szíveskedjenek türelemmel lenni, mindenre sor kerül. Remélhetőleg rövidesen állandóan 16 oldalon jelenhetünk meg s akkor bővebben lesz helyünk.

Szerkesztésért felelős: **Fülöp János** kiadó.

A Visszhang Naptár-ra

hirdetéseket már most felvesz a kiadóhivatal: Zalaegerszeg, Rákóczi-u. 17. és a vidéki szerkesztőségeink és kiadóhivatalaink.

Megjelenik november elején.

Tartós minőségü **ISKOLAI ÖLTÖNYÖK**
mindenféle kivitelben, valamint
téli kabátok, cipők, kalapok és sapkák
nagy választékban kaphatók:
GOLDNER L. és TÁRSA
üzletében ZALAEGERSZEGEN (Plebánia-épület)

Diskai Sándor
művészi fényképész
Budapest, Rákóczi-ut 74.
Speciálista gyermek és menyasszonyi felvételekben. Rendkivül jutányos árak!

Fatér és ifju Schaffer
uri és női ortopädiai
cipészek
Zalaegerszeg, Kert-ucca 31.

Mielőtt **tüzifa-szükségletét** beszerezné, vételkényszer nélkül érdeklődjék
Vizsy István fakereskedőnél
Zalaegerszeg, Wlassits-ucca 7. :: Telefon 58.

TÓTH GYULA

angol uri szabó

Telefon 191. sz. **ZALAEGERSZEG** Széchenyi-tér 5.

Uj helyisége az „Arany Bárány"-épületben megnyilt.

Készitményeinek megismertetése végett **bámulatos olcsón** készit valódi angol szövetből vadász-, sport- és sima-öltönyt, felöltő, raglán és téli kabátokat. ::-::

NAGY SZŐRMERAKTÁR!

ÚRI DIVAT
PÁL és INDRA

Legszebb
menyasszonyi kelengyék
!!
Szántónál
Zalaegerszeg, Bárány-épület.

Az összes iskolákban a **uj tankönyvek** korlátlan folyó tanévre elrendelt mennyiségben raktáron tartatnak és kaphatók. **Használt tankönyvek becseréltetnek.** Iskolai füzetek, tinták, rajz- és irószerek a legolcsóbban vásárolhatók
FÜLÖP könyvesboltjában Zalaegerszegen
Antiquarium

Benzin
Gépolaj
Hengerolaj
Iszapolt kréta
magánosok és gazdaságok részére.
Ecsetek
Kefék
minden iparág számára.
Állandó nagy raktár.

Első dunántúli villanyerőre berendezett festékgyár
Kardos Henrik és Társa
Pápa
Fióküzlet: **Zalaegerszeg,**
Rákóczi-ucca 1., Schütz áruház mellett.
Kész olajfesték
Kerti butor-zománc
Kocsi lackok
Kátrány
Carbolineum
Gips
Nagyban! Kicsinyben!

Művész olajfestékek tubusokban
Minden szinü kész festékek
méhkaptárak festésére
Ruhafesték
Aranyozók
Enyv
Grozit bőrfedéllemez
gyári lerakata.
Olcsó árak!

Fülöp-nyomda Zalaegerszeg, Rákóczi-utca 17.